

Inventarisatie
juvenile Ransuilen

Loonse en Drunense
Duinen
2015

Inventariseerders:

Bart van Beerendonk

Bernadette Berden

Huub Berden

Anita van Dooren

Christien Hermsen

Arie Idema

Hannie Nilsen

Jan Op 't Hoog

Henk Peters

Désirée van der Pluim

Gerard Schregardus

Madelon Spiegel

Marie-José Verbeeten

Ingrid van Vlaanderen

Contactpersoon Natuurmonumenten: Erwin de Hoop

Voorgeschiedenis.

In de winter van 2007-2008 werd ik door een mede hondenbezitter attent gemaakt op het voorkomen van uilen in de Loonse en Drunense Duinen (LDD). Hij wees mij op de braakballen en ontlasting die onder de roestboom te vinden waren. Helaas was er toen geen enkele uil te bekennen; het was te laat in het "roestseizoen". Maar ik wist waar ik op moest letten en in maart 2008 vond ik mijn eerste koppel ransuilen en in mei de eerste jonge ransuilen. Het werden meteen "mijn" uilen.

Sindsdien houdt de Ransuilenwerkgroep (onderdeel van de Vogelwerkgroep van het IVN Oisterwijk e.o.) voor Natuurmonumenten de winterroesten van ransuilen en hun broedsels in de gaten in hun gebieden in Midden-Brabant.

Sinds 2007-2008 (van daarvoor heb ik geen gegevens en Natuurmonumenten ook niet) zit er jaarlijks een winterroest in de LDD. Niet altijd op dezelfde locatie, maar dan toch in een straal van 100 meter.

In 2008, 2010 en 2011 is er in de buurt van de roest gebroed. In 2012 was er een broedgeval verder van de roest vandaan.

In 2013 is er niet gebroed, maar dit was een zeer slecht broedjaar voor nagenoeg alle uilen (uitgezonderd de steenuil).

Het vervolg.

Omdat bovenstaande gegevens van de ransuilen maar over een beperkt gebied gaan, wilde Natuurmonumenten in de persoon van Erwin de Hoop een grootschaliger onderzoek met een meer gerichte aanpak.

Hiervoor heb ik Jan Op 't Hoog (coördinator Vogelwerkgroep IVN Oisterwijk e.o.) benaderd en in november 2013 hebben we een gesprek met Erwin gehad over de opzet van de inventarisatie. Er is besloten om in de komende jaren telkens een klein gedeelte van de LDD te pakken, omdat het gebied te groot is om in een keer te behappen. Hiermee is gestart in 2014 aan de westelijke kant met als uitvalsbases "Bosch en Duin" en "De Roestelberg". In dit jaar zijn er twee nesten gevonden met respectievelijk twee en drie jonge ransuilen.

In 2015 zijn we wat opgeschoven in oostelijke richting met als uitvalsbases "De Rustende Jager" en "De drie Linden". Net als in 2014 is er een beroep gedaan op de leden van de Vogelwerkgroep IVN Oisterwijk e.o. om hun medewerking

te geven aan deze inventarisatie. Dit resulteerde in een fietsgroep en twee wandelgroepen:

Fietsgroep:

Jan Op 't Hoog
Bart van Beerendonk
Henk Peters

Wandelgroep route A:

Anita van Dooren
Désirée v.d. Pluim
Huub Berden
Bernadette Berden

Wandelgroep route B:

Christien Hermsen
Hannie Nilsen
Marie-José Verbeeten
Arie Idema
Ingrid van Vlaanderen
Gerard Schregardus
Madelon Spiegel

De fietsgroep maakt gebruik van de mountainbike route tussen Giersbergen en de Roestelberg. Men start bij de Rustende Jager en gaat over het fietspad naar Giersbergen. De mountainbike route kruist dit fietspad en daar wordt begonnen. Er kan teruggefietst worden over het gewone fietspad tussen de Roestelberg en Giersbergen (zie kaart). Ik hoop dat het haalbaar is om elke week een keer te fietsen met de beschikbare mensen. Anders een keer in de 10 dagen of een keer in de 14 dagen. Dit onderling met elkaar kortsluiten. Henk Peters gaat mee wanneer hij kan (zal vaak in Zeeland zitten).

In de praktijk kwam het erop neer dat de mountainbikeroute tussen Giersbergen en de Roestelberg qua afstand te lang was. Men is halverwege gestopt, ongeveer ter hoogte van wandelknooppunt 39 en omgedraaid. Henk Peters en Bart van Beerendonk hebben samen al het fietswerk voor hun rekening genomen. Jan Op 't Hoog heeft samen met Henk Peters het voorfietsen voor zijn rekening genomen.

Wandelgroep route A:

Start bij de Rustende Jager. Men loopt de volgende knooppuntenroute:

84 – 85 – 82 – 83 – 32 – 33 – 34 – 80 – 81 – 82 – 84

Tussen knooppunt 33 en 34 kan men eventueel ook de mountainbikeroute nemen. Het laatste stuk mag over het fietspad teruggelopen worden (na knooppunt 81).

Wandelgroep route B:

Start bij de Rustende Jager. Men loopt over het fietspad richting Giersbergen.

Na enige tijd maakt het fietspad een vrij scherpe bocht naar links. Daarna pakt men de knooppuntenroute op naar rechts richting knooppunt 95. Vervolgens: 87 – witte route oppakken en volgen tot 86 – 94 – 85 – 84.

In de praktijk was deze wandelgroep vrij groot. Bij voldoende deelname werd er gesplitst: een groep liep bovenstaande route en een groep liep de “witte route”. Beide routes overlappen elkaar.

Zie het kaartje in de bijlage.

Er werden de volgende afspraken gemaakt:

Voor alle routes geldt: loop / fiets de route eerst een keer bij daglicht.

Groepen spreken onderling af wie wanneer in welke week gaat lopen. Voor de wandelgroepen zullen Anita van Dooren en Christien Hermsen het voortouw nemen. Voor de fietsgroep is dit Jan Op 't Hoog. Het voorstel is om week 20 en 21 te gebruiken om de route bij daglicht te lopen. Eventueel in week 21 al starten met de avondronde. Ga nooit alleen op pad. Wie een telefoon met GPS heeft, zet de coördinaten van je startpunt erin. Denk aan muggenspul en een zaklamp. Breng mij op de hoogte van ieder bezoek, dan geef ik dit door aan Erwin de Hoop (Natuurmonumenten). In principe inventariseren we tot en met de eerste week van juli (week 27). Meldingen van nachtzwaluw, bosuil en andere interessante waarnemingen: altijd doorgeven.

Zoek zelf van te voren op internet het geluid van jonge ransuilen en bosuilen op, zodat je weet waar je op moet letten.

Vergunningen worden zo spoedig mogelijk opgestuurd. Kaarten worden bij de wandeling / fietsronde uitgedeeld (Deze werden verstrekt door Natuurmonumenten in de persoon van Erwin de Hoop).

De fietsgroep is vrij klein. Wanneer iemand een keer de fietsgroep zou willen versterken, zou dit heel fijn zijn. Neem dan even contact op met Jan Op 't Hoog.

Data waarop gewandeld / gefietst is:

Wandelgroep A

- Vrijdag 15-5 (voorlopen)
- Dinsdag 19-5
- Maandag 25-5
- Woensdag 3-6
- Dinsdag 9-6
- Vrijdag 19-6
- Woensdag 24-6
- Dinsdag 30-6

Wandelgroep B

- Zondag 17-5 (voorlopen)
- Dinsdag 19-5
- Dinsdag 26-5
- Donderdag 4-6
- Dinsdag 9-6
- Donderdag 18-6
- Woensdag 24-6
- Dinsdag 30-6

Fietsgroep

- Donderdag 14-5 (voorfietsen)
- Dinsdag 26-5
- Maandag 8-6
- Maandag 22-6
- Maandag 29-6

Resultaten wandelgroep A (alle resultaten in RD-coördinaten).

Deze groep heeft geen enkele keer een uil gehoord of gezien. Wel hebben zij veel nachtzwaluwen kunnen noteren.

Coördinaten bekend bij Natuurmonumenten.

Resultaten wandelgroep B

Nachtzwaluw:

Coördinaten bekend bij Natuurmonumenten.

Bosuil:

Coördinaten bekend bij Natuurmonumenten.

Juveniele ransuil:

Op 18-6 is een keer de roep van een juveniele ransuil gehoord (op dezelfde plek waar ook het koppel bosuilen is gehoord). Het is jammer dat het beest maar een keer geroepen heeft, maar de waarnemers waren zeker dat het om een jonge ransuil ging. (Ik heb 'm zelf helaas niet gehoord en kan het niet bevestigen)

Juveniele ransuil
Foto: Jan Wolfs.

Resultaten fietsgroep:

Nachtzwaluw:

Coördinaten bekend bij Natuurmonumenten.

Bosuil

Coördinaten bekend bij Natuurmonumenten.

Ook is er op een van de avonden door hen een juveniele bosuil gehoord, op de terugweg naar Udenhout.

Nachtzwaluw

En verder.....

Natuurlijk is er gecontroleerd op de nestlocaties van vorig jaar, maar ook daar was het resultaat nihil. Het blijft gissen naar de oorzaken: misschien heeft het lange natte en koude voorjaar een rol gespeeld. Het muizenaantal (2014 was een geweldig muizenjaar) kan gigantisch teruggelopen zijn. Waarschijnlijk hebben de voorjaarsstormen in maart ook een aandeel gehad in het mislukken of niet doorgaan van de broedsels. In februari hebben we de uilen volop zien en horen baltsen bij een van de nesten van vorig jaar, maar toch is er geen broedsel uit voortgekomen.

Ook Brabant-breed bleven de broedresultaten duidelijk achter met die van 2014. Er werden veel minder nesten en jongen gemeld.

Had men in het noorden van het land (Friesland) nog een veldmuizenplaag, hier was daar niets van te merken.

Laten we hopen dat 2016 een beter resultaat mag geven.

Het enige pluspunt was, dat we dit jaar op de bekende roestplek, een zomerroest hadden. In de winter hebben hier max. 35 uilen gezeten, een nieuw record (dus een broedgeval had er zeker in moeten zitten). Deze roest liep langzaam af, maar tot eind juli hebben er steeds 6 à 7 uilen gezeten.

Omdat er binnen de inventarisatiegroep mensen waren die nog nooit een ransuil hadden gezien, ben ik op vrijdag 12-6 met de trouwe wandelaars naar die zomerroest geweest. Men weet nu waar men op moet letten en men heeft kunnen genieten van deze prachtige uil.

Begin augustus verdwenen de uilen tot er nog een overbleef en nu is de roest weer langzaam aan het opbouwen (op dit moment, 13-10, zitten er 6 uilen).

Rest mij nog een ieder te bedanken die heeft meegewerkt aan de inventarisaties en ik hoop dat ik volgend jaar weer een beroep op jullie mag doen.

Christien Hermsen,

Coördinator Ransuilenwerkgroep (onderdeel van de VWG IVN Oisterwijk e.o.).

Ransuil

